

SOTE: Yhteistyösopimus Kasvatuksen- ja koulutuksen toimialan ja Sosiaali- ja terveystoimialan välillä vammaisten lasten aamupäivä- ja iltapäivätoiminnan sekä loma-ajan toiminnan tuottamisesta ja järjestämisestä 1.1.2023 alkaen

1. Sopimuksen osapuolet

Helsingin kaupunki
Sosiaali- ja terveystoimiala ("Sote")
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
sähköposti: helsinki.kirjaamo@hel.fi

ja

Helsingin kaupunki
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ("Kasko")
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
sähköposti: helsinki.kirjaamo@hel.fi

2. Määritelmät

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan **palveluilla**

Aamu- ja iltapäivätoiminta: Ennen ja jälkeen oppituntien tarjottavaa ryhmämuotoista vapaa-ajan toimintaa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan peruskoulut toteuttavat toimintaa Perusopetuslain 8 a luvun ja Opetushallituksen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan päättämän perusteiden (Opetushallitus 2011) mukaisesti. Toiminnan keskeiset sisällöt määritellään Helsingin kaupungin perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmassa. Toiminta-aika määräytyy koulukohtaisesti. Aamutoiminta voi alkaa klo 8:00-8.45 välillä ja iltapäivätoiminta päättyy viimeistään klo 17. Toimintaa ei tarjota, jos koulupäivä on lauantai tai arkipyhä. Perusopetuksen mukaisesta aamu- ja iltapäivätoiminnasta peritään kiinteä kuukausimaksu. Erillishuolto-ohjelmaan kirjattuna palveluna se on oppilaalle maksutonta (tämä voidaan poistaa jos/kun vammaislaki- ja asiakasmaksulaki uudistuu).

Loma-ajan toiminta: Koulujen loma-aikoina järjestettävää ryhmämuotoista vapaa-ajan toimintaa, jossa hyödynnetään kaupungin peruskoulujen tiloja ja peruskoulujen henkilöstöä. Henkilöstö toimii koulupäivinä luokkaopetuksessa avustavana henkilöstönä ja aamu- ja iltapäivätoiminnassa ohjaajina. Toimintaa tarjotaan klo 8.00–16.00 välisenä aikana. Loma-ajantoiminnan maksuperusteet ovat samat kuin iltapäivätoiminnassa. Elokuun loma-ajan toiminta on maksutonta. Erillishuolto-ohjelmaan kirjattuna palveluna se on oppilaalle maksutonta.

Asiakkailla tarkoitetaan: Asiakkaita ovat helsinkiläiset kehitysvammaiset ja autistiset lapset, joille on tehty erityishuolto-ohjelma ja päätös.

3. Sopimuksen kohde ja tarkoitus

Tässä yhteistyösopimuksessa sovitaan siitä, miten Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala (Kasko) ja Sosiaali- ja Terveystoimiala (Sote) toimivat yhteistyössä Helsingissä peruskoulua käyvien vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä helsinkiläisille lapsille loma-ajan toiminnan järjestämisen osalta 1.1.2023 lukien silloin, kun kyseinen palvelu voidaan tuottaa perusopetuslain nojalla, sekä tilanteissa, joissa perusopetuslain mukainen palvelu ei riitä vastaamaan lapsen hoidon tarpeeseen lapsen hyvin erityisten tarpeiden vuoksi. Sopimukseen kuuluu yksityisten tai valtion opetuksen järjestäjien koulujen aamu-iltapäivä sekä loma-ajan toiminnan järjestäminen (Valterikoulu ja Marjattakoulu).

Sopijapuolet tiedostavat, että vammaispalveluja koskevaa lainsäädäntöä ollaan uudistamassa. Uuden vammaispalvelulain on tarkoitus tulla voimaan 1.1. 2023 alkaen. Sopijapuolet sitoutuvat ottamaan huomioon mahdollisista lainsäädännön ja viranomaisohjeiden muutoksista aiheutuvat velvoitteet toiminnassaan. Sopimusta ja toimintatapoja tarkistetaan vuoden 2023 aikana soteuudistuksen (mm. rahoitus ja asiakasmaksut) sekä vammaispalvelulain soveltamisalan edellyttämällä tavalla.

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla (615/2021, Uusimaa-laki) 4 §:n mukaan Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla on ensisijainen vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä asukkaalleen sekä muille henkilöille Uudenmaan maakunnassa. Helsingin kaupungin hallintosäännön 4 luvun 8 §:n mukaan sosiaali- ja terveystoimialan tehtävänä on sosiaali- ja terveystoimien järjestäminen ja tuottaminen.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Kunta voi järjestää ja hankkia perusopetuslain tarkoittamaa aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta 17 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa. Lain 48 a §:n mukaan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.

Loma-ajan toiminta ei ole perusopetuslain mukaista toimintaa, mutta Kasvatus- ja koulutuslautakunnan jaoston päätöksellä 28.11.2017 §22, Kasko on järjestänyt kehitysvammaisille ja autistisille lapsille loma-ajan toimintaa osana iltapäivätoiminnan päätöstä. Keväästä 2018 lähtien iltapäivätoiminnan päätökset on tehty toistaiseksi voimassa oleviksi yhdeksännen luokan päättämiseen asti. Samalla päätöksellä on voinut osallistua loma-ajan toimintaan.

Vammaispalvelulaki sekä kehitysvammalaki ovat perusopetuslakiin nähden toissijaisia. Vammaispalvelulain tai kehitysvammalain nojalla aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä loma-ajanhoitoa on Sote järjestänyt niin sanottuna muuna vammaispalveluna, joka on ollut kotiin vietävää palvelua niille vammaissosiaalityön vaikeavammaisille asiakkaille/erityishuollon

asiakkaille tai autistisille asiakkaille, jotka eivät pärjää ryhmämuotoisessa toiminnassa. Sote on kesästä 2021 lukien järjestänyt vammaispalvelu- tai kehitysvammalain nojalla peruskoulunsa päättävälle loma-ajantoimintaa oppivelvollisuusiän muututtua.

Vammaislaki on muuttumassa, voimaantulosta ei vielä ole tietoa. Hallituksen esityksen mukaan vammaislain uudella, niin sanotulla lyhytaikaisen huolenpidon palvelulla, voitaisiin turvata vammaisen lapsen tai nuoren tarvitsemaa apua aamulla ennen koulun alkamista, sekä koulupäivän jälkeen esimerkiksi silloin, jos kunta ei pystyisi hyvin erityisten tarpeiden vuoksi järjestämään palvelua aamu- ja iltapäivätoimintaa vammaislakiin ensisijaisen yleislain eli perusopetuslain perusteella. Palvelua voitaisiin järjestää myös koulujen loma-aikoina vanhempien työssäkäynnin ajan taikka huolenpidosta vastaavan henkilön lepoaikana. Vammaislain uudistuksen yhteydessä myös asiakasmaksulakiin tulee muutoksia ja siten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut määräytyisivät perusopetuslain mukaan aina silloin, kun vammaisen henkilö voisi osallistua perusopetuslain mukaiseen toimintaan.

4. Rahoitus

Uusimaa-lain 20 §:n 1 momentin mukaan Helsingin kaupungin on eriytettävä hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) nojalla maksettavalla rahoituksella, lakisääteisen sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen järjestämisestä perittävillä asiakasmaksuilla sekä muilla lakisääteisen sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen järjestämisestä kertyvillä tuotoilla rahoitettava sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestäminen (eriytettävät tehtävät) kaupungin talousarviossa ja kirjanpidossa.

Uusimaa-lain 20 §:n 3 momentin mukaan Helsingin kaupunki ei saa käyttää muuhun toimintaansa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain nojalla maksettavaa rahoitusta taikka sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä perimiään asiakasmaksuja taikka muita näihin tehtäviin kohdistuvia tuottoja.

Kasko on ilmoittanut loma-ajantoiminnan kustannusten olevan vuositasolla 2 milj. euroa. Vuoden 2023 osalta Kasko laskuttaa Sotelta ilmoitetun 2 milj. euroa vammaisten lasten loma-ajantoiminnasta kuukausittain kirjanpidon toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Mikäli Kaskon laskuttamat kustannukset ylittävät loma-ajantoiminnan osalta sovitun rahoitustason, sovitaan toimenpiteistä ja menettelystä erikseen asetetussa Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä loma-ajantoiminnan ohjausryhmässä. Kasko toimittaa loma-ajan toiminnan ennusteen Soten antaman ohjeistuksen mukaisesti.

Lasten poissaolot eivät vähennä henkilöstötarvetta, koska henkilökunta on koko lapsiryhmän resurssia.

Erillisiä kuljetuskustannuksia ei aamu ja iltapäivätoiminnasta synny, koska lapset jäävät omalle koululle iltapäivätoimintaan ja silloin hyödynnetään koulumatkakuljetuksia. Jos kuljetuksia ei voida loma-ajantoiminnan osalta toteuttaa perusopetuslain mukaisina koulukuljetuksina, vastaa Sote näiden kuljetusten järjestämisestä ja kustannuksista.

5. Aamupäivä, iltapäivä ja loma-ajantoiminta vuonna 2023

Sopimusta tehdessä voimassa olevilla iltapäivätoiminnan päätöksillä osallistutaan perusopetuslain mukaiseen aamu-, iltapäivä- ja loma-ajan toimintaan perusopetuksen 9. luokan loppuun saakka.

Vuoden 2023 aikana olemassa oleva ns. Mallinnustyöryhmä kuvaa asiakkaaksi tulon sekä asiakaspäätösten teon huomioiden uuden vammaislain soveltamisalan.

Kasko järjestää ja tuottaa perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa voimassa olevien periaatteiden mukaisesti.

Loma-aikoina Kasko tuottaa loma-ajan toimintaa niille Helsingin peruskoulujen helsinkiläisille kehitysvammaisille ja autistisille lapsille, joille on tehty erityishuolto-ohjelma ja päätös ja jotka pystyvät osallistumaan ryhmämuotoiseen toimintaan. Sote varaa toimintaa varten määrärahat ja vastaa toiminnan kustannuksista. Sote vastaa peruskoulunsa päättävien loma-ajantoiminnan järjestämisestä ja tuottamisesta sekä niiden vammaissosiaalityön asiakkaiden loma-ajanhoidon järjestämisestä ja tuottamisesta, jotka eivät pysty (hyvin) erityisten tarpeiden vuoksi osallistumaan sellaiseen ryhmämuotoiseen toimintaan, jota kasvatuksen ja koulutuksen toimialan resursseilla pystytään järjestämään.

Loma-ajan toimintaa järjestetään loma-aikoina niissä kaskon määrittelemissä kouluissa, joissa on vammaisopetuksen ryhmiä ja lomatoimintapaikat valitaan vuosittain hoitotarpeen mukaisesti. Päivittäinen toiminta-aika on klo 8-16. Poikkeuksellisesti ennen joulua ja kesälomaa on siirtopäivä, jolloin lomatoiminnassa tarvittavat henkilökohtaiset apuvälineet ja materiaalit siirretään ja loma-ajan toimintaan ja ohjauksesta vastaava henkilökunta perehdytetään lapsiin ja toimintaympäristöön.

6. Palveluiden kehittäminen ja yhteistyö

Tämä sopimus päivitetään vuoden 2023 aikana ottaen huomioon muun muassa mahdolliset lainsäädäntömuutokset sekä esille nousset tarpeet toiminnanmuutoksiin. Yhteistyön edistämiseksi ja sopimuksen päivittämiseksi vuodelle 2024 Kaskon ja Soten edustajista asetettu ohjausryhmä kokoontuu säännöllisesti.

Asioiden valmistelua varten ohjausryhmä nimeää ns. mallinnustyöryhmän ja sopimustyöryhmän. Mallinnustyöryhmä selvittää ja kuvaa vammaislain soveltamisala huomioiden asiakkaaksi tulon, päätöksenteon, asiakasmaksujen laskutuksen, yhteistyön erityisen haastavasti käyttäytyvien tai sairaanhoidollisten lasten osalta, joka kirjataan sopimustyöryhmän toimesta ja ohjausryhmän linjaamana sopimukseen vuoden 2023 aikana.

7. Sopijapuolten yleiset velvollisuudet

Sopijapuolet hoitavat tämän sopimuksen mukaiset tehtävät siten kuin tässä sopimuksessa on sovittu.

Sopijapuolet hoitavat sopimuksen mukaiset tehtävänsä vastaavalla tavalla kuin omassa toiminnassaan, riittäväällä huolellisuudella ja ammattitaidolla sopimuksen kohteen luonne sekä voimassa oleva lainsäädäntö huomioiden.

Sopijapuolet sitoutuvat:

- myötävaikuttamaan sopimuksen toteuttamiseen
- avustamaan tarvittaessa toista sopijapuolta kohtuullisesti tämän sopimusvelvoitteiden täyttämässä
- antamaan toisilleen tiedot, joilla on vaikutusta tehtävien hoitamiseen
- ilmoittamaan viipymättä toisilleen sellaisista seikoista, joilla voi olla vaikutusta sopimuksen toteuttamiseen ja toteutumiseen

8. Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus on voimassa toistaiseksi ja tulee voimaan, kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet sen.

9. Tietosuoja ja salassapito

Sopimuksen osapuolista Sote toimii rekisterinpitäjä ja Kasko henkilötietojen käsittelijänä loma-ajan toiminnan osalta. Sopimuksen osapuolten tulee noudattaa toiminnassaan lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) sekä muita salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietosuojasta ja salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta annettuja, voimassa olevia säännöksiä.

Osapuolet sitoutuvat pitämään salassa toisiltaan saamansa aineistot ja tiedot siltä osin kuin ne ovat lain perusteella salassa pidettäviä sekä olemaan käyttämättä niitä muihin kuin sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin.

Molemmat sopijapuolet noudattavat toiminnassaan Helsingin kaupungin tietoturva- ja tietosuojalinjauksia. Tietopyyntöjen käsittelystä sovitaan ja kirjataan erikseen yhteiset toimintatavat.

16. Tiedonannot

Kaikki tämän sopimuksen perusteella tehtävät ilmoitukset ja tiedonannot on tehtävä kirjallisesti sähköpostilla tai kirjattuna kirjeenä yhteyshenkilöille. Vain yhteyshenkilöille (liite 1.) toimitetut tiedonannot ja yhteydenotot ovat päteviä. Yhteyshenkilöillä ei ole oikeutta muuttaa sopimusta.

Mikäli yhteystiedoissa tapahtuu muutoksia, sopimuksen osapuolet tiedottavat näistä toisiaan ilman aiheetonta viivytystä.

18. Allekirjoitukset

Tästä sopimuksesta on tehty kaksi (2) samasanaista kappaletta, yksi (1) kummallekin osapuolelle.

Sosiaali- ja terveystoimi
toimiala

___/___2022
Juha Jolkkonen
toimialajohtaja

Kasvatuksen ja koulutuksen

___/___2022
Satu Järvenkallas
toimialajohtaja